

Aan: De gemeenteraad
Van: Het college van burgemeester en wethouders
Datum: 27 februari 2024
Zaaknummer: 0000768794
Onderwerp: Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028

Aanleiding

In 2023 is een akkoord bereikt over de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd door het Rijk en de VNG. De Landelijke Hervormingsagenda Jeugd heeft als doel knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken en het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar te maken voor de toekomst. Er komt onder meer een aanpassing in de reikwijdte van de Jeugdwet en gemeenten worden verplicht regionaal specialistische zorg in te kopen. Waar nodig zullen lokale (jeugd) teams worden versterkt en moet integrale samenwerking met aanpalende domeinen en sectoren worden verbeterd. Uithuisplaatsingen worden zoveel mogelijk voorkomen. Het is de grootste hervorming van de jeugdzorg sinds 2015.

De maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd moeten op Rijksniveau leiden tot een besparing van de financiële middelen jeugdhulp oplopend tot structureel 1 miljard euro vanaf 2027.

Kernboodschap

Hervormingen in de jeugdzorg zijn hard nodig om jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben zo snel mogelijk passende zorg te bieden. De Landelijke Hervormingsagenda Jeugd bevat maatregelen die leiden tot duurzame verbetering en kostenreductie binnen de jeugdhulp. Regionaal en lokaal gaan we de komende jaren uitvoering geven aan de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd.

Toelichting

In mei 2021 heeft de Commissie van Wijzen de financiële staat en stand van de jeugdzorg en het jeugdzorgstelsel beoordeeld. Het Rijk en de VNG gemeenten kregen het dringende advies een agenda op te stellen met maatregelen die leiden tot duurzame verbetering en kostenreductie binnen de jeugdhulp. Dit heeft geleid tot de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Hierin staat een aantal landelijke ontwikkelingen over de jeugdhulp beschreven. Deze ontwikkelingen hebben regionale en lokale gevolgen.

De Landelijke Hervormingsagenda Jeugd heeft twee doelen die aan elkaar zijn gekoppeld:

1. Betere tijdige zorg en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dat nodig is
2. Een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel

Aan de hand van zeven thema's wordt de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd uitgewerkt:

1. Reikwijdte en preventie
2. Toegang
3. Kwaliteit en effectiviteit
4. Kennis, leren en ontwikkelen
5. Regionalisering
6. Inkoop en administratieve lasten
7. Data en monitoring

De Landelijke Hervormingsagenda Jeugd is opgesteld door de 'vijfhoek'. Deze bestaat uit het Rijk, VNG, vertegenwoordiging van jeugdhulpaanbieders, zorgprofessionals en cliëntorganisaties.

De komende jaren gaan we landelijk, regionaal en lokaal, samen met deze partners, uitvoering geven aan de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd overeenkomstig bijgevoegd implementatieplan Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028.

Implementatieproces

De eerste stap is dat de gemeenten in de regio Alkmaar zicht krijgen op de actuele stand van zaken over de volledige breedte van de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd, zowel lokaal als regionaal.

Op basis hiervan stellen ook de gemeenten in Q2 2024 lokaal een implementatieplan op. Dit implementatieplan omvat de gewenste aanpassingen en investeringen en de besparingen die dat uiteindelijk moet opleveren. Het plan wordt naar verwachting in juni met de raad gedeeld.

De VNG biedt ondersteuning bij dit hervormingsproces waarbij ook de knelpunten, ondersteuningsbehoeften en 'best practices' in kaart worden gebracht.

Financiële aspecten

De Landelijke Hervormingsagenda Jeugd is een vervolg op eerder genomen besluiten over de financiën rondom de Jeugdzorg. De maatregelen uit de Hervormingsagenda moeten op Rijksniveau leiden tot een besparing van de financiële middelen jeugdhulp oplopend tot structureel 1 miljard euro vanaf 2027. Daarnaast heeft het kabinet Rutte IV een extra besparing ingeboekt van 511 miljoen euro, die volgens afspraak met de VNG voor rekening van het Rijk komen.

Deze besluiten zijn reeds verwerkt in de algemene uitkering zoals die door de gemeente ontvangen zal worden. Hierin zitten de diverse te realiseren besparingen/taakstellingen verwerkt.

Actieve rol

In het kader van de totstandkoming van de Hervormingsagenda Jeugd, is het wetenswaardig dat de gemeente Dijk en Waard één van de indieners was van de unaniem aangenomen motie tijdens de Algemene Ledenvergadering van de VNG medio vorig jaar. Het VNG-bestuur werd daarmee opgeroepen om zich hard te maken voor structureel geld vanaf 2026 en om het implementatieplan te toetsen op uitvoerbaarheid door gemeenten. De gemeente Dijk en Waard stelt zich ook gedurende het implementatieproces actief op als gesprekspartner. Zo vertegenwoordigt wethouder Rep ook de regio Alkmaar als de bestuurlijk vertegenwoordiger bij belangrijke platforms zoals bijvoorbeeld BJ42. Alle bestuurlijke trekkers van de 42 jeugdzorgregio's vormen hier samen het bestuurlijk netwerk J42. Een actieve en kritische houding rond deze transformatieopgave is passend en gerechtvaardigd.

De wethouder gaat hierover ook graag in gesprek met de raad.

Bijlagen

Implementatieplan Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028.